

Predmet: Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju

U Sl.Listu CG br.71/17 od 31.10.2017.godine objavljen je Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju.

Odnosni Zakon stupa na snagu 08.11.2017.godine.

Kao izuzetno važan propis završen je poslovnih aktivnosti, treba da bude predmet Vaše pažnje koju usmjeravamo kako slijedi.

I. PRETHODNE NAPOMENE

1. Novi Zakon u odnosu na raniji je nešto obimniji budući da sadrži ukupno 153 člana u odnosu na raniji Zakon čiji sadržaj čini 119 članova.
2. Podzakonska akta za sprovođenje odnosnog Zakona su mnogobrojna, a ukupno 43, koja treba donijeti do 08.11.2017.godine. Odnosna akta donose razni subjekti i to:
  - Vlada CG ukupno 7;
  - Ministarstvo pomorstva i saobraćaja ukupno 25;
  - Privredna komora CG ukupno 6;
  - Lokalna samouprava ukupno 5.

II. KRATAK PRIKAZ POJEDINIHZAKONSKIH ODREDNICA

1. Bitna značenja – izrazi:
  - domaći prevoznik je prevoznik sa sjedištem, odnosno prebivalištem na teritoriji CG koji ima licencu za obavljanje javnog prevoza putnika ili tereta u drumskom saobraćaju;
  - javni prevoz putnika ili tereta je prevoz koji je pod jednakim uslovima dostupan svim korisnicima prevoznih usluga i obavlja se u komercijalne svrhe;
  - linijski prevoz je javni prevoz koji se obavlja na određenoj liniji, po utvrđenom režimu održavanja, pri čemu se putnici ukrcavaju i iskrcavaju na unaprijed određenim autobuskim stanicama, odnosno stajalištima;
  - međugradski autobus je autobus za prevoz putnika u međugradskom prevozu, čiji je kapacitet veći od 23 mjesta uključujući i mjesto vozača...
  - potvrda za vozača je potvrda koja se izdaje prevozniku koji ima licencu za javni prevoz tereta u međunarodnom drumskom saobraćaju i koji zapošljava vozača koji nije državljanin države članice EU;
  - prevoz u drumskom saobraćaju je svaki prevoz putnika ili tereta, uključujući i vožnju praznog tereta;
  - tranzitni prevoz je prevoz u drumskom saobraćaju koji se obavlja preko teritorije druge države bez ukrcavanja i iskrcavanja tereta, odnosno putnika;
  - prevoz za sopstvene potrebe je prevoz u drumskom saobraćaju koji u nekomercijalne svrhe obavljaju pravna lica, preduzetnik ili fizička lica, radi zadovoljavanja proizvodnih ili uslužnih potreba u okviru svoje djelatnosti;
  - prevoznik je pravno lice ili preduzetnik koje obavlja djelatnost javnog prevoza putnika ili tereta u komercijalne svrhe;
  - putnik je lice koje prevoznik prevozi, na osnovu ugovora o prevozu uz naknadu;

- putničko vozilo je motorno vozilo namjenjeno za prevoz putnika koje pored sjedišta za vozača ima još najviše 8 sjedišta;
  - vozač je fizičko lice koje na putu upravlja vozilom;
  - šatl prevoz je prevoz putnika između aerodroma i registrovanog smještajnog kapaciteta na teritoriji Crne Gore.
2. Posebne tehničke i tehničko-eksploatacione uslove koje moraju ispunjavati vozila propisuje nadležno Ministarstvo.
  3. U vozilu kojim pravno lice ili preduzetnik vrši javni prevoz putnika ili tereta ili prevoza za sopstvene potrebe, mora se nalaziti uredno popunjeni putni nalog.
Putni nalog nije potreban za putnička vozila kojima se obavlja prevoz za sopstvene potrebe, auto-taksi prevoz i za vozila u svojini fizičkih lica, koja ne obavljaju privrednu djelatnost.
  4. Vozač vozila u javnom prevozu putnika i tereta mora da ima:
    - najmanje III nivo nacionalnog okvira kvalifikacija;
    - položen vozački ispit za upravljanje motornim vozilima određenih kategorija, saglasno Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima;
    - licencu profesionalnog vozača;
    - najviše 67 godina života.
  5. Licencu profesionalnog vozača izdaje nadležni organ za poslove saobraćaja.
  6. Djelatnost javnog prevoza putnika i tereta u drumskom saobraćaju mogu obavljati prevozioci koju su registrovani u CRPS za obavljanje djelatnosti javnog prevoza putnika ili tereta i imaju licencu za javni prevoz putnik ili tereta.
  7. Licenca se izdaje prevozniku koji ispunjava sledeće uslove:
    - ima stvarno sjedište, odnosno prebivalište na teritoriji CG;
    - ima dobar ugled (pravno lice, odnosno odgovorno lice u pravnom licu ili preduzetnik, kao i zaposleno lice odgovorno za prevoz ako: nije osuđivano za krivična djela protiv imovine, službene dužnosti, opšte sigurnosti ljudi i imovine, života i tijela, zdravlja ljudi, polne slobode, prava iz rada, platnog prometa i privrednog poslovanja, bezbjednosti javnog saobraćaja i životne sredine; ako mu nije bila izrečena zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti prevoza putnika ili tereta u drumskom saobraćaju; ako nije osuđivano za druga krivična djela na zatvorsku kaznu dužu od jedne godine).
  8. Finansijsku sposobnost ima pravno lice ili preduzetnik koje raspolaže imovinom u iznosu od 9.000€ za prvo vozilo, odnosno 5.000€ za svako drugo vozilo.
  9. Za dobijanje licence u drumskom saobraćaju prevoznik mora imati u svojini, zakupu ili lizingu:
    - u međunarodnom saobraćaju, za prevoz putnika najmanje jedan autobus, a za prevoz tereta najmanje jedno teretno vozilo;
    - u unutrašnjem drumskom saobraćaju za prevoz putnika najmanje jedan autobus, a za prevoz tereta najmanje jedno teretno vozilo;
    - u unutrašnjem lokalnom drumskom saobraćaju za linijski gradski i prigradski prevoz najmanje jedan autobus, a za auto-taksi prevoz najmanje jedno vozilo.
  10. Domaći prevoznik dužan je da u vozilu kojim se obavlja javni prevoz u drumskom saobraćaju ima original izvoda licence koji se odnosi na to vozilo.
  11. Prevoznici koji su dobili licencu upisuju se u registar vozila koji kao jedinstveni nacionalni registar prevoznika vodi organ uprave.

12. Izdata licenca može se privremeno ukinuti rješenjem ako je prevoznik u zadnje dvije godine više od dva puta pravosnažnom odlukom prekršajnog organa bio kažnjen za teži prekršaj.
13. Licenca se trajno ukida od strane organa koji je izdao licencu ako:
  - prevoznik prestane da ispunjava uslove za izdavanje licence;
  - se utvrdi da je licenca izdata na osnovu netačnih podataka;
  - prevoznik obavlja prevoz u suprotnosti sa izdatom licencom;
  - prevoznik prestane da obavlja djelatnost prevoza.
14. Javni prevoz putnika u drumskom saobraćaju odvija se kao:
  - linijski prevoz;
  - vanlinijski prevoz;
  - posebni oblik prevoza.
15. Linijski prevoz putnika je prevoz koji se obavlja na određenim relacijama, prema registrovanom redu vožnje, unaprijed utvrđenoj cijeni prevoza u skladu sa zakonom kojim su uređeni ugovori o prevozu u drumskom saobraćaju, i u skladu s opštim uslovima prevoza koje utvrđuje Privredna komora CG uz saglasnost Ministarstva pomorstva i saobraćaja.
16. Vanlinijski prevoz putnika je prevoz određene grupe putnika, bez usputnog ulaska i izlaska putnika, za koji se relacija, cijena prevoza i drugi uslovi utvrđuju ugovorom između prevoznika i korisnika prevoza, koji mora biti zaključen prije ukrcavanja putnika u autobus u mjestu polaska i mora se nalaziti u autobusu za vrijeme obavljanja prevoza.
17. Auto-taksi prevoz je vanlinijski javni prevoz putnika koji se obavlja u komercijalne svrhe, putničkim automobilom koji je serijski proizveden sa najviše pet sjedišta, računajući sjedište vozača, odnosno sa najmanje četvoro vrata.
18. Posebni oblici prevoza putnika u unutrašnjem drumskom saobraćaju mogu se obavljati turističkim vozilom, zaprežnim i sličnim vozilima saglasno uslovima i načinu koji propiše nadležni organ jedinice lokalne samouprave.
19. Na autobuskoj stanici se obavlja prijem i otprema autobusa i putnika.
20. Na autobuskoj stanici lice koje upravlja istom mora pružati usluge svim prevoziocima pod jednakim uslovima, u skladu sa opštim aktom autobuske stanice na koji saglasnost daje organ uprave.
21. Prevoznik koji obavlja linijski prevoz putnika dužan je da koristi autobusku stanicu utvrđenu redom vožnje, odnosno dozvolom za međunarodni linijski prevoz putnika.
22. Vozač autobusa dužan je da prijavi autobuskoj stanici vrijeme svakog dolaska i polaska autobusa, radi ovjeravanja putnog naloga.
23. Javni prevoz tereta je prevoz za koji su mjesto utovara i istovara tereta, cijena prevoza i drugi uslovi prevoza utvrđeni ugovorom između prevoznika i korisnika prevoza.
24. Usluge prihvata i otpreme teretnih vozila i tereta, oposluživanje vozila i voznog osoblja teretnih vozila, sladištenje tereta i obavljanje drugih poslova u vezi sa prevozom tereta vrše teretne stanice.
25. Lice koje upravlja teretnom stanicom dužno je da pruža usluge pod jednakim uslovima svim prevoziocima u skladu sa opštim aktom teretne stanice na koji daje saglasnost organ uprave.
26. Prevoz za sopstvene potrebe može obavljati pravno lice, preduzetnik, ili fizičko lice i to za:

- prevoz tereta koji je u njegovoj svojini ili koji je prodao, kupio, iznajmio, unajmio, proizveo, preradio ili otpravio;
- zaposlenih ili drugih lica u vezi sa obavljanjem djelatnosti za koju je registrovan, kao članova porodice zaposlenih, radi odlaska na odmor i rekreaciju.

27. Prevoz za sopstvene potrebe može obavljati pravno lice, preduzetnik i fizičko lice i to za prevoz:

- tereta koji je u njegovoj svojini ili koji je prodao, kupio, iznajmio, unajmio, proizveo, preradio ili opravio;
- zaposlenih ili drugih lica u vezi sa obavljanjem djelatnosti za koje je registrovan, kao i članova porodice zaposlenih, radi odlaska na odmor ili rekreaciju.

Pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje obavlja prevoz putnika i tereta za sopstvene potrebe u međunarodnom prevozu smatra se prevoziocem.

28. Nadzor nad primjenom ovog Zakona i drugih propisa iz oblasti drumskog saobraćaja u odnosu na javni prevoz putnika i tereta i prevoz za sopstvene potrebe i šatl prevoz u unutrašnjem drumskom saobraćaju i međunarodnom drumskom saobraćaju vrši Ministarstvo pomorstva i saobraćaja.

Nadležni organ jedinice lokalne uprave vrši nadzor nad primjenom ovog Zakona u odnosu na javni prevoz putnika i prevoz za sopstvene potrebe u gradskom i prigradskom, linijskom i slobodnom saobraćaju, kao i za javni prevoz tereta, auto-taksi i šatl prevoz na teritoriji jedinice lokalne uprave.

29. Poslovi inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti Ministarstva pomorstva i saobraćaja vrši inspektor za drumski saobraćaja u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o inspekcijskom nadzoru.

Poslovi inspekcijskog nadzora u okviru nadležnosti jedinice lokalne samouprave vrši komunalni inspektor.

30. Kaznene odredbe

Odredbama ovog Zakona kaznene odredbe su razvrstane u ukupno 6 članova:

- čl.138 propisane su novačane kazne za prekršaj: za pravno lice u rasponu od 1.500 – 10.000€ za ukupno 57 prekršajnih inkriminacija. Za isti prekršaj propisane su i novčane kazne za odgovorno lice u pravnom licu u rasponu od 800 – 2.000€, za preduzetnika u rasponu od 1.500 – 6.000€, a za fizičko lice u rasponu od 1.500-2.000€;
- čl.139 propisano je ukupno 80 prekršajnih inkriminacija: za pravno lice u rasponu od 1.200 – 7.000€, za odgovorno lice u pravnom licu u rasponu od 500 – 1.200€, za preduzetnika u rasponu od 1.000 – 4.000€, za fizičko lice u rasponu od 150 - 500€;
- čl.140 propisano je ukupno 60 prekršajnih inkriminacija: za pravno lice u rasponu od 700 – 3.000€, za odgovorno lice u pravnom licu u rasponu od 300 – 2.000€, za preduzetnika u rasponu od 600 – 2.000€, za fizičko lice u rasponu od 300 - 500€, za pojedine slučajeve u rasponu od 100 - 300€;
- čl.141 propisane su ukupno 3 prekršajne inkriminacije za fizičko lice u rasponu od 1.500 – 2.000€;
- čl.142 propisane su ukupno 4 prekršajne inkriminacije za fizičko lice u iznosu od 150€;
- čl.143 propisane su ukupno 4 prekršajne inkriminacije za fizičko lice u iznosu od 100€.

31. Odjeljkom prelazne i završne odredbe propisani su:

- rokovi za donošenje podzakonskih akata, a koji ističu sa 08.11.2018.godine;
- rokovi primjenjivanja važećih propisa koji ističu sa 08.11.2018.godine;
- usklađivanje poslovanja: pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju javni prevoz putnika i tereta i lica koja upravljaju autobuskim i teretnim stanicama dužna su da svoje poslovanje usklade sa ovim zakonom do 08.11.2018.godine. Ako se ne uskladi poslovanje do odnosnog roka odnosno subjekti prestaju sa obavljanjem djelatnosti;
- vozači koji su obavljali prevoz putnika i tereta u javnom saobraćaju do 08.11.2017.godine, kojima je upravljanje vozilom osnovno zanimanje, a posjeduju odgovarajuću vozačku dozvolu, dužni su da pribave licencu profesionalnog vozača do 18.11.2018.godine. Odnosna licenca će se izdati vozaču koji je završio skraćenu početnu obuku u vezi sa programom koji sprovodi Privredna komora CG;
- licence za javni prevoz putnika u unutrašnjem i međunarodnom drumskom saobraćaju i dozvole za međunarodni prevoz putnika i tereta koje su izdate do 08.11.2017.godine važe do isteka roka na koji su izdate;
- postupci započeti do 08.11.2017.godine okončaće se po propisima koji su važili do tog roka;
- sa danom 08.11.2017.godine prestaje da važi Zakon o prevozu u drumskom saobraćaju (Sl. List RCG br.45/05 i Sl. List CG br.75/10, 38/12 i 18/14).

III. ZAKLJUČNE NAPOMENE

Za sagledavanje konteksta ovog Zakona neizbježno treba imati u vidu i odredbe drugih posebnih Zakona, a naročito:

1. Zakona o putevima (Sl. List RCG br.42/04... Sl. List CG br.21/09, 58/14) – a naročito čl.12, 16 i 22.
2. Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima (Sl. List CG br.32/14, 58/14, 14/17) - a naročito čl.12, 22, 24, 35, 97, 165a, 176, 179, 180, 199, 242, 253, 264, 268, 290, 301.
3. Zakona o lokalnoj samoupravi (Sl. List RCG br.42/03... Sl. List CG br.88/09... 3/16) - a naročito čl.32.
4. Zakona o komunalnim djelatnostima (Sl.List CG br.55/16) - a naročito čl.3 st.1 tč.7, čl.7 i 15.
5. Zakona o komunalnoj policiji (Sl.List CG br.57/14) - a naročito čl.6, čl.9 st.1, čl.20 i 24.

Pripremio:

Begović Branislav, pravni savjetnik